

**T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES**

ESAS NO : 2021/48
KARAR NO : 2021/105
KARAR TR : 01/03/2021

ÖZET: Çocuk Yuvası ve Kız Yeti tirme Yurdu Müdürlü ü'nde korunma ve bakım altında bulunan çocukların sosyal ve sportif faaliyetlerine katkıda bulunmak üzere beden e itimi ö retmeni olarak ek ders kar ılı nda görev yapmı olan davacı tarafından, kıdem ve ihbar tazminatları, fazla mesai, hafta sonu çalı ma ücretleri ve yıllık ücretli izin alaca mın davalı idareden tahsili istemiyle açılan davanın, ADL YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

KARAR

Davacı : M.S.
Vekili : Av. M.A. G.
Davalı : Aile, Çalı ma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
Vekilleri: Av. S. K.- Av. E. T.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekilinin dava dilekçesinde özetle; müvekkilinin 23/06/2008 tarihinden ba layarak her yıl genel müdürlük kararıyla birer yıllık uzatılan görevlendirmelerle 13/02/2015 tarihine kadar Turhal Cumhuriyet Çocuk Yuvası ve Kız Yeti tirme Yurdu Müdürlü ü'nde korunma ve bakım altında bulunan çocukların sosyal ve sportif faaliyetlerine katkıda bulunmak üzere 09/11/2000 tarihli ve 2000/1648 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile beden e itimi ö retmeni olarak ek ders kar ılı nda görevlendirildi i, çalı tı ı sürede sabah 8'den ak am saat 17'ye kadar günde sekiz, haftada kırk saat çalı tı ı, ancak kendisine haftalık otuz saat üzerinden ödeme yapıldı ı, sadece hafta içi de il, etkinlik oldu u zamanlarda cumartesi günleri de çalı tı ı, ancak bunun kar ılı nda bir ücret almadı ı, görev yaptı ı süre boyunca ücretli izin hakkını kullanmadı ı, müvekkilinin yeniden ek ders kar ılı ı görevlendirilme talebinin Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlü ü'nün yazısı ile bütçe imkanları do rultusunda de erlendirilmedi i belirtilerek 13/02/2015 tarihinde müvekkilinin çıkı mın yapıldı ı, haklı bir sebep olmadan feshedilen i akdi nedeniyle kıdem ve ihbar tazminatlarının da ödenmedi inden bahisle, fazlaya ili kin hakları saklı kalmak kaydıyla, kıdem ve ihbar tazminatları, fazla mesai, hafta sonu çalı ma ücretleri ve yıllık ücretli izin alaca mın fesih tarihinden itibaren faiziyle birlikte davalı idareden tahsiline, yargılama giderleri ile vekalet ücretinin davalı idare üzerine bırakılmasına karar verilmesi istemleriyle idari yargı yerinde dava açtı ı anla ılı mı tır.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. dari Yargıda

2. Tokat dare Mahkemesinin 16/1/2020 tarihli ve E.2019/704, K.2020/17 sayılı kararı ile davanın görev yönünden reddine karar verilmiştir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

"... somut durum dikkate alındığında, davacının; 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda tanımlanan ekliyle, memur, sözleşmeli personel, geçici personel kapsamında bulunmadığı; davacının idare ile arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu, davacının statüsü dikkate alındığında ve ilgili mevzuatından kaynaklanan talepleri gözetildiğinde; uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüş ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Nitekim benzer bir uyuşmazlıkta Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 30/09/2019 tarihli ve E.2019/507, K.2019/621 sayılı kararı ile 29/04/2019 tarihli ve E.2019/255, K.2019/315 sayılı kararı da bu doğrultudadır.

Açıklanan nedenlerle; davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 15/1-a. maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine, ..."

3. Tokat dare Mahkemesince verilen bu kararın kesinleştiği anlaşılmıştır.

4. Davacılar vekili aynı taleple bu kez idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

5. Turhal 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin (Mahkemesi sıfatıyla) 15/10/2020 tarihli ve E.2020/182, K.2020/259 sayılı kararıyla; dava artı yokluğundan davanın usulden reddine karar verilmiştir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

"... Somut olayda, davacının, davalıya bağlı Turhal Cumhuriyet Çocuk Yuvası ve Kız Yetiştirme Yurdu Müdürlüğü bünyesinde, 657 sayılı Kanun'un 89. maddesinin verdiği yetkiye dayanarak hazırlanan 'Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü bünyesindeki Merkez ve Taahhüt Teşkilatı ile Sosyal Hizmet Kurullarında Okutulacak Ders Saatlerinin Sayısı, Ders Görevi Alacakların Nitelikleri ve Benzeri Diğer Hususların Tespitine Dair Esaslar' kapsamında, Genel Müdürlük makamının onayıyla ek ders ücreti karşılığında beden eğitimi öğretmeni olarak çalıştığı, ödenecek ücretinin 657 sayılı Kanun'un 176. maddesine göre belirlendiği anlaşılmaktadır.

657 sayılı Kanun'un 89. maddesinin verdiği yetkiye dayanarak hazırlanan esaslarda, ders görevi alacakların tahsis edilmesi gereken nitelikler, göreve alınma, çalışmaları ile yapılacak ödemeler önceden düzenlenmemiştir, idareye göreve alma ve sonlandırma gibi konularda üstün yetkiler verilmiştir.

Yukarıda yapılan açıklamalar ışığında varılan neticede, taraflar arasında sözleşmeli bulunmadığı, çalışmaları ile kişinin idarece yapılan görevlendirmeye dayalı olduğu, göreve alınma, çalışmaları ile ödenecek ücretin statü hukuku içinde düzenlendiği anlaşılmaktadır. Bu itibarla taraflar arasındaki ilişki statü hukukuna tabi olup, uyuşmazlığın çözümü idari mahkemelerinin görev alanına girmemektedir. Sosyal Güvenlik Hukuku açısından, primlerin Sosyal Güvenlik Kurumu'na ödenmesi, davacının özel hukuk kapsamında sözleşmeli çalışmasını göstermez.

Ücret, çalışma saati, süreleri ve benzeri bir çok esaslı çalışmaları ile kişinin statü hukuku içinde önceden düzenlendiği ve idareye üstün yetkiler tanındığı çalışmaları ile kişinin, başta Kanunu olmak üzere özel hukuk hükümlerinin uygulanması ile kişinin niteliğiyle bağdaşmamaktadır.

Anılan sebeplerle, uyuşmazlığın çözüm yeri idari yargı olup, Mahkemece, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 114/1-b ve 115. maddeleri uyarınca, yargı yolunun caiz olmaması sebebiyle dava artı yokluğundan davanın usulden reddine ..."

6. Turhal 1. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen bu karar 1/12/2020 tarihinde kesinle mi tir.

7. Davacı vekili tarafından olumsuz görev uyu mazlı ının giderilmesi için Uyu mazlık Mahkemesi Ba kanlı ı'na sunulmak üzere Turhal 1. Asliye Hukuk Mahkemesine müracaat edilmi tir.

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

8. 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 2. maddesinde "Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç i veren tarafından çalı tırılanlar bu kanuna göre sigortalı sayılırlar..." denilmi , aynı Kanun'un "Uyu mazlıkların Çözüm Yeri" ba lıklı 134. maddesinde, "Bu kanunun uygulanmasından do an uyu mazlıklar, yetkili i mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür" hükmüne yer verilmi ; 506 sayılı Kanun hükümleri 01/10/2008 tarihinde yürürlü e giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sa lık Sigortası Kanununun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmı tır.

9. 5510 sayılı Kanun'un 3. maddesinde; kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken ki i sigortalı olarak tanımlanmı ; 79. madde ile ba layan Dördüncü Kısmında, primlere ili kin hükümlere yer verilmi ; 101. maddesinde "Bu kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyu mazlıklar Mahkemelerinde görülür" denilmi tir.

10. 4857 sayılı Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanunun amacının,i verenler ile bir i sözleşme dayanarak çalı tırılan i çilerin çalı ma artları ve çalı ma ortamına ili kin hak ve sorumluluklarını düzenlemek oldu u belirtilmi ; " Sözleşme, Türleri ve Feshi" hususuna Kanunun 8. maddesi ve devamında, kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ili kin hususlara ise Kanunun de i ik maddelerinde yer verilmi tir.

11. 7036 sayılı Mahkemeleri Kanunu'nun " mahkemelerinin kurulu u" ba lıklı 2. maddesi öyledir:

"(1) mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun olumlu görüşü alınarak, tek hâkimli ve asliye mahkemesi derecesinde Adalet Bakanlığı nca lüzum görülen yerlerde kurulur. Bu mahkemelerin yargı çevresi, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı lk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kurulu , Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun hükümlerine göre belirlenir.

(2) durumunun gerekli kıldı ı yerlerde i mahkemelerinin birden fazla dairesi olu turulabilir. Bu daireler numaralandırılır. htisasla manın sa lanması amacıyla, gelen i lerin yo unlu u ve niteli i dikkate alınarak, daireler arasındaki i da ılımı Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenebilir. Bu kararlar Resmî Gazete'de yayımlanır. Daireler, tevzi edilen davalara bakmak zorundadır.

(3) mahkemesi kurulmamı olan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve i lere, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince, bu Kanundaki usul ve esaslara göre bakılır."

12. 7036 sayılı Kanun'un "Dava artı olarak arabuluculuk" ba lıklı 3. maddesinin (1)

numaralı fıkrası öyledir:

"(1) Kanuna, bireysel veya toplu i sözleşme mesine dayanan i çit veya i veren alaca ı ve tazminatı ile i e iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya ba vurulmu olması dava artıdır."

13. 7036 sayılı Kanun'un "Görev" ba lıklı 5. maddesi öyledir:

"(1) mahkemeleri;

a) 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun kinci Kısmının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi i çiler ile i veren veya i veren vekilleri arasında, i ili kisi nedeniyle sözleşme meden veya kanundan do an her türlü hukuk uyu mazlıklarına,

b) dari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyu mazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye Kurumunun taraf oldu u i ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyu mazlıklara,

c) Di er kanunlarda i mahkemelerinin görevli oldu u belirtilen uyu mazlıklara, ili kin dava ve i lere bakar."

14. 7036 sayılı Kanun'un "Geçici Hükümleri" ba lıklı Geçici madde 1 öyledir:

"(1) Mülga 5521 sayılı Kanun gere ince kurulan i mahkemeleri, bu Kanun uyarınca kurulmu i mahkemeleri olarak kabul edilir. Bu maddenin yürürlü e girdi i tarihten önce açılmı olan davalar, açıldıkları mahkemelerde görülmeye devam olunur.

(2) Bu Kanunun dava artı olarak arabuluculu a ili kin hükümleri, bu hükümlerin yürürlü e girdi i tarih itibarıyla ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan davalar hakkında uygulanmaz.

(3) Ba ka mahkemelerin görev alanına girerken bu Kanunla i mahkemelerinin görev alanına dâhil edilen dava ve i ler, i mahkemelerine devredilmez; kesinle inceye kadar ilgili mahkemeler tarafından görülmeye devam olunur.

(4) İlk derece mahkemeleri tarafından bu Kanunun yürürlü e girdi i tarihten önce verilen kararlar, karar tarihindeki kanun yoluna ili kin hükümlere tabidir."

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

15. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 01/03/2021 günlü toplantısında, 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyu mazlı ı do du u, usule ili kin i lemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

16. Raportör-Hâkim Burak Cenk LHAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin davada adli yargının, Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü lüp dü ünüldü:

17. Dava; Çocuk Yuvası ve Kız Yeti tirme Yurdu Müdürlü ü'nde korunma ve bakım altında bulunan çocukların sosyal ve sportif faaliyetlerine katkıda bulunmak üzere beden e itimi ö retmeni olarak ek ders kar ılı ında görev yapmı olan davacı tarafından, kıdem ve ihbar tazminatları, fazla mesai, hafta sonu çalı ma ücretleri ve yıllık ücretli izin alaca ının davalı idareden tahsili istemiyle açılmı tır.

18. Somut olayda, davacının, idareyle arasında bir hizmet ili kisi kuruldu u, talep edilen tazminatlarının Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan oldu u dikkate alındı ı ve ilgili mevzuat hükümleri (bkz. § § 8-14) göz önünde bulunduruldu unda, uyu mazlı ın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varılmı tır.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. Turhal 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin (Mahkemesi sıfatıyla) 15/10/2020 tarihli, E.2020/182, K.2020/259 sayılı görevsizlik kararının KALDIRILMASINA,

01/03/2021 tarihinde, üyelerden Ahmet ARSLAN'ın KAR I OYU ve OY ÇOKLU U LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KARAR

Dava, Turhal Cumhuriyet Çocuk Yuvası ve Kız Yetiştirme Yurdu Müdürlüğü'nde korunma ve bakım altında bulunan çocukların sosyal ve sportif faaliyetlerine katkıda bulunmak üzere beden eğitimi öğretmeni olarak ek ders karılığında görev yapmış olan davacı tarafından, kıdem ve ihbar tazminatları, fazla mesai, hafta sonu çalışmaları ücretleri ve yıllık ücretli izin alacağının davalı idareden tahsili talepleriyle açılmıştır.

Davacının, davalıya bağlı Turhal Cumhuriyet Çocuk Yuvası ve Kız Yetiştirme Yurdu Müdürlüğü'nde yerinde, 657 sayılı Kanun'un 89. maddesinin verdiği yetkiye dayanarak hazırlanan 'Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü'nün Merkez ve Tarama Teşkilatı ile Sosyal Hizmet Kurullarında Okutulacak Ders Saatlerinin Sayısı, Ders Görevi Alacakların Nitelikleri ve Benzeri Diğer Hususların Tespitine Dair Esaslar' kapsamında, Genel Müdürlük makamının onayıyla ek ders ücreti karılığında beden eğitimi öğretmeni olarak çalıştığı, ödenecek ücretinin 657 sayılı Kanun'un 176. maddesine göre belirlendiği anlaşılmaktadır.

657 sayılı Kanun'un 89. maddesinin verdiği yetkiye dayanarak hazırlanan esaslarda, ders görevi alacakların atanması gereken nitelikler, göreve alınma, çalışmaları ile yapılacak ödemeler önceden düzenlenmiş, idareye göreve alınma ve sonlandırma gibi konularda üstün yetkiler verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, taraflar arasında iş sözleşmesi bulunmadığı, çalışmaları işçinin idarece yapılan görevlendirmeye dayalı olduğu, göreve alınma, çalışmaları ile ödenecek ücretin statü hukuku içinde düzenlendiği anlaşılmaktadır.

Bu itibarla, taraflar arasındaki iş sözleşmesi statü hukukuna tabi olup, uyuşmazlığın çözümü iş mahkemelerinin görev alanına girmemektedir. Sosyal Güvenlik Hukuku açısından, primlerin Sosyal Güvenlik Kurumu'na ödenmesi, davacının özel hukuk kapsamında sözleşme ile çalıştığını göstermeyecektir.

Bu durumda, ücret, çalışma saati, süreleri ve benzeri bir çok esaslı çalışmaları statü hukuku içinde önceden düzenlendiği ve idareye üstün yetkiler tanındığı çalışmaları işçinin, benzeri Kanunu olmak üzere özel hukuk hükümlerinin uygulanması işçinin niteliğiyle bağdaştırılmadığı dikkate alındığında davanın görüm ve çözümünün idari yargı yerlerine ait bulunduğu oyu ile davanın çözümünde adli yargı yerlerine görevli olduğu yolunda verilen karara katılmıyorum.01/03/2021

Üye
Ahmet ARSLAN